

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Gfv.VII.30.078/2017/8.

A tanács tagjai:. Farkas Attila a tanács elnöke
 . Csőke Andrea előadó bíró
 . Gáspár Mónika bíró

Az I. rendű felperes:

A II. rendű felperes:

A III. rendű felperes:

A IV. rendű felperes:

Az V. rendű felperes:

A VI. rendű felperes:

Az V-VI. rendű felperes jogi képviselője: Dr. Kincses István ügyvéd

A VII. rendű feltes:

A VIII. rendű feltes:

A IX. rendű felperes:

A X. rendű felperes:

A X. rendű felperes jogi képviselője: Dr. Kincses István ügyvéd

A XI. rendű felpe:

A XI. rendű felperes jog képviselője: ifj. Dr. Csűri Gábor pártfogó ügyvéd

A XII. rendű felperes:

A XII. rendű felperes jogi képviselője: Dr. Patócs Nikolett pártfogó ügyvéd

A XIII. rendű feltevése:

A XIII. rendű felperes jogi képviselője: Dr. Kincses István ügyvéd

Az I. rendű alperes:

A II. rendű alperes:

A III. rendű alperes:

A III. rendű alperes jogi képviselője: Dr. Olasz György ügyvéd

A IV. rendű alperes:

Az I-II. rendű és IV. rendű alperesek jogi képviselője: Petneházy és Balla Ügyvédi Iroda

A per tárgya: vezetői felelősség megállapítása és egyéb

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a III. rendű alperes

Az elsőfokú bíróság neve és az eljárás száma:

Gyulai Törvényszék, 15.G.40.028/2015/35.

A másodfokú bíróság neve és az eljárás száma:

Szegedi Ítéltábla, Gf.III.30.296/2016/9.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a III. rendű alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az V., VI., X. és XIII. rendű felpereseknek együttesen 400.000 (négy százezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget, megállapítja, hogy a XI. és XII. rendű felpereseket képviselő pártfogó ügyvédek munkadíja 100%-ban a III. rendű alperes terhére esik, a le nem rótt 3.500.000 (három millió-ötszázezer) Ft illetéket pedig az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A H. Kft. (adós) 1999. július 12-én alakult, melynek tagja és önálló aláírással rendelkező ügyvezetője volt az I. és III. rendű alperes, a II. és IV. rendű alperesek a megalakulástól az adós tagjai voltak. Az I. és a II. rendű alperesek házastársak, a III. és a IV. rendű alperesek a gyermekeik. Az adós társaság családi vállalkozásként alakult, fő tevékenysége TÜZÉP telepek üzemeltetésére irányult.
- [2] Az I. rendű alperes 2004-től folyamatosan, rendszeresen magánszemélyektől kölcsönt vett fel, mely összegeket az adóshoz saját tagi kölcsönként fizette be. 2009-ben a fennálló

kölcsönszerződéseket - az I. rendű alperes teljesítésétől függően - módosították oly módon, hogy a fennmaradó tartozásokhoz kapcsolódó késedelmi kamatot tőkésítették, és a szerződéseken a kölcsön felvevőjeként már az adós szerepelt. A kölcsön visszafizetésére nem, vagy csak kis részben került sor.

Az I. rendű felperesnek 224.000 Ft, a II. rendű felperesnek 1.000.000 Ft, a III. rendű felperesnek 750.000 Ft, a IV. rendű felperesnek 1.105.000 Ft, az V. rendű felperesnek 600.000 Ft, a VI. rendű felperesnek 8.150.000 Ft, a VII. rendű felperesnek 940.000 Ft, a IX. rendű felperesnek 630.000 Ft, a X. rendű felperesnek 5.398.000 Ft, a XI. rendű felperesnek 5.500.000 Ft, a XII. rendű felperesnek 2.053.000 Ft, a XIII. rendű felperesnek 9.501.000 Ft, és ezen összegek 12%-os kamatából kitevődő követelése áll fenn az I. rendű alperessel és az adóssal szemben.

- [3] Az építőipar válsága 2006-tól az adós gazdálkodásában is megjelent, és bár profilváltást hajtott végre, ellene adóvégrehajtások indultak, s 2009. év elején már egyértelműen likviditási gondokkal küzdött. Ezt oly módon próbálták fedezni a tagok, hogy saját mezőgazdasági ingatlanaikat értékesítették, s ily módon akadályozták meg a megindított eljárásokban a felszámolás elrendelését.
- [4] 2009. március 2. és szeptember 28. között az I. és a III. rendű alperesek az adós vagyonából 77.678.000 Ft könyv szerinti értékű tárgyi eszközt értékesítettek 40.951.000 Ft összeg ellenében, 2009. április 30-áig az adós 313.323.000 Ft tartozást halmozott fel.
- [5] A 2009. augusztus 17-én benyújtott kérelem alapján indította meg a bíróság az adós felszámolását 2010. január 25-én. A felszámolási eljárást lefolytató bíróság végzésével megállapította, hogy a magánszemélyek (felperesek) által bejelentett követelések az adós tartozásának minősülnek.
- [6] A felperesek keresetükben az I. és a III. rendű alperesek vezetői felelősségének megállapítását kérték a bekövetkezett vagyonszökkenésért, míg a II. és a IV. rendű alperesek felelősségének megállapítását a közös háztartásban együtt élő hozzátartozók helytállási kötelezettségére alapítottan.
- [7] Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték.
- [8] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, megállapította, hogy a VIII. rendű felperes hitelezői minőségét és így perbeli legitimációját nem bizonyította.
- [9] A másodfokú bíróság részítéletével a megfellebbezett rendelkezések közül a VIII. rendű felperes keresete kivételével a keresetet elutasító rendelkezést hatályon kívül helyezte és a bíróságot új eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította. A VIII. rendű felperes keresete vonatkozásában az ítéletet helybenhagyta.
- [10] A megismételt eljárás tartama alatt az ügyel összefüggésben megindult büntető eljárás jogerősen befejezésre került. A jogerőre emelkedett elsőfokú büntető ítélet 16. oldal ötödik bekezdésében a bíróság megállapította, hogy a 2009-ben történt 77.677.812 Ft könyv szerinti értékű tárgyi eszközök gyakorlatilag összességében I.rendű

alperes nevéhez (II. rendű alperes) kerültek, s ebből következően egyrészt csökkent a hitelezők kielégítésére szolgáló vagyon, másrészt viszont ugyanígy gyarapodott a vádlottak magánvagyonára is.

- [11] A felszámolási eljárást lefolytató bíróság jogerősen befejezte az eljárást és az adósságot megszüntette, ennek közzétételére 2015. november 27-én került sor. A felperesek nyilvántartásba vett hitelezői igénye nem került kielégítésre.

A felperesek keresete, az alperesek ellenkérelme

- [12] A megismételt elsőfokú eljárásban a felperesek a keresetüket módosították. Az I. és III. rendű alpereseket egyetemlegesen elsődlegesen a vezetői felelősség [a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 33/A. §], másodlagosan a tagi felelősség alapján [a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 50. § (1) és (2) bekezdése] kérték kötelezni követelésük megfizetésére, harmadlagos kereseti kérelmüket arra alapították, hogy a velük szemben fennálló kölcsönösszegeket az I. rendű alperesnek, mint a tartozás korábbi kötelezettjének, azaz a kölcsönszerződéseket megkötő magánszemélynek kell visszafizetnie.
- [13] Az alperesek érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú- és a másodfokú bíróság határozata

- [14] Az elsőfokú bíróság kötelezte az I. és III. rendű alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessék meg az I.-VII. és IX.-XIII. rendű felpereseknek a keresetükben megjelölt összeget és annak 2010. január 1-től a kifizetésig járó 12%-os mértékű kamatát. Az ítélet indokolásában megállapította, hogy a kölcsönszerződések az I. rendű alperes és a felperesek között jöttek létre, az adós tartozáselvállalóként szerepelt a 2009-es megállapodások eredményeként. Az I. rendű alperes felelősségét a kölcsönszerződések kötelezettjeként megállapította a tőkeösszegek és kamataik vonatkozásában. Az adós tartozáselvállalása folytán vizsgálhatóvá vált a III. rendű alperes felelőssége.
- [15] A Cstv. 33/A. §-ára hivatkozással előterjesztett kereseti kérelmet alaptalannak találta. A Gt. 50. §-ra alapított kereseti kérelem vonatkozásában az I. és a III. rendű alperesek felelősségét megállapíthatónak ítélte arra tekintettel, hogy az I. és a III. rendű alperesek a felperesekkel kötött új szerződésekben a megfelelő jogi, gazdasági és pénzügyi hozzáértéssel nem rendelkező felperesek rovására az adósságot jelölték meg kötelezettként olyankor, amikor már tudták, vagy tudniuk kellett, hogy a felperesek követelése az adós vagyonából szinte teljes bizonyossággal kielégítetlen marad. A felperesek a korábbi korlátlanul felelős kötelezettjüket elveszítették, akinek a helyébe a korlátozott felelősségű és akkor már ténylegesen fizetéseképtelen

adós lépett. Az I. és III. rendű alperesek célzatosan és tudatosan arra törekedtek, hogy a családi vagyont gyarapítsák, míg a felperesek követelése általuk is tudottan kielégítetlenül maradt.

[16] Az I. és III. rendű alperesek fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet megfellebbeezett rendelkezéseit helybenhagyta. Indokolásában - egyebek mellett - kifejtette, hogy a megismételt eljárás során az adós megszűnt, törlésére sor került, ezért a tagi felelősség a Gt. 50. § (1) és (2) bekezdése alapján vizsgálható volt.

[17] Az elsőfokú bíróság a III. rendű alperes tagi felelősségét megállapította, és bár az I. és III. rendű alperesek az ítélet ellen fellebbezéssel éltek, azt e körben nem indokolták. Nem vitatták az elsőfokú ítélet megállapításait arról, hogy a kölcsönszerződéseket 2009-ben úgy próbálták módosítani, hogy a felperesek a korábbi korlátlanul felelős kötelezettjüket elveszítsék és helyébe a korlátozott felelősségű és fizetéseképtelen adós lépjen. További csalárd magatartást jelent az ítélőtábla álláspontja szerint, hogy az adós vagyona az ebben az időszakban történt értékesítések folytán csökkent. Az I. és III. rendű alperesek nem vitatták, hogy a könyv szerinti értéknél 36.727.000 Ft-tal alacsonyabb áron értékesítették az adós vagyontárgyait a 2009. március 2-szeptember 28. közötti időszakban. Ezek 25.000.000 Ft értékben az I. és III. rendű alperesek érdekkörébe tartozó H. Kft., illetve 8.375.000 Ft összegben a II. rendű alperes részére kerültek átruházásra. Ez piaci körülmények közötti értékesítés esetén nem jelentené az adós vagyonának csökkenését. Azonban erre az I. és III. rendű alperesek érdekkörébe tartozó vállalkozás és a II. rendű alperes - az I. rendű alperes házastársa - részére került sor, ezért a visszaélésszerű jelleg megállapítható, egyben az adós vagyonának csökkenését is jelenti.

[18] Miután az adós felszámolása befejeződött, és a felperesek hitelezői igénye kielégítetlen maradt, az elsőfokú bíróság helyesen marasztalta a felperesek által az adós felszámolási eljárásba bejelentett, nyilvántartásba vett követelések tekintetében a III. rendű alperest.

[19] Helytállónan járt el mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság, amikor az I. és III. rendű alpereseket egyetemlegesen marasztalta a kereseti kérelem összegében.

Felülvizsgálati kérelem és ellenkérelmek

[20] A III. rendű alperes - egyben mint az I. rendű alperes pertársa - felülvizsgálati kérelmében kérte a jogerős ítélet - elsőfokú ítéletre is kiterjedő - hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását. Kérte, hogy a Kúria utasítsa az elsőfokú bíróságot az eljárás felfüggesztésére is a folyamatban levő büntető eljárás jogerős befejezéséig.

Másodlagosan kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását.

- [21] Állította a Pp. 3. § (2) bekezdésének, a Gt. 50. § (1) és (2) bekezdésének megsértését.
- [22] Elsőként azt adta elő, hogy a bíróság a Pp. 3. § (2) bekezdéséhez, a kereseti kérelmek sorrendiségéhez kötve van. A bíróságnak nem lett volna törvényes lehetősége a kereseti kérelmek felcserélésére, illetve arra, hogy a sorrendiségében megállapított kereseti kérelmektől eltérően kezdje el tárgyalni az ügyet, illetve érdemi döntését ennek alapján hozza meg.
- [23] A bíróságok nem határozták meg, hogy az alperesek csalárd magatartása miben nyilvánult meg. Önmagában az, hogy egy korábbi kölcsön nem került visszafizetésre, még nem eredményez automatikusan csalárd magatartást. Egyebek mellett arra hivatkozott, hogy a **H. Panzió Kft.** esetében névazonosság van, az alpereseknek nincs köze a Kft.-hez.
- [24] Álláspontja szerint szabadult a kötelezettsége alól, mert a felperesek mindegyike érvényesítette az igényét az adós felszámolása során, igényük már elbírálás alá került, azt nem terjeszthették volna elő e perben.
- [25] Törvénysértőnek állította a Gt. 50. § (1) és (2) bekezdése szerinti marasztalást. A felperesek keresete ez ügyben szerinte idő előtti. Egy adott perben a joghatály a keresetlevél benyújtásával kezdődik, s annak nincs jelentősége, hogy a pernek a későbbiekben mi lesz a sorsa, esetleg az ítéletet hatályon kívül helyezik. Ha a hatályon kívül helyezést megelőzően idő előtti volt a felperesek keresete, úgy az a hatályon kívül helyezés után is megőrzi ezt a jogi jellegét.
- [26] A kölcsönökkel csak az I. rendű alperes foglalkozott. Ebből következően III. rendű alperesként e törvényhely alapján csak úgy lenne marasztalható, ha az ügyvezetői vagy tagi jogviszonyával kapcsolatban a cselekvőségével visszaélve okozott volna kárt a felpereseknek. Mivel ő maga egyáltalán nem vett részt a kölcsönök ügyintézésében, egyetlen szerződést, egyetlen meghosszabbítást nem írt alá, pénzt senkitől nem vett át, a felelőssége kizárható.
- [27] Az V., a VI., a X., a XI. és XIII. rendű felperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben kérték a jogerős ítélet hatályában való fenntartását.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [28] A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a Pp. 275. § (2) bekezdése szerint.
- [29] A Kúria a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK vélemény 3. pontjában az alábbiakat fejtette ki: „A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja [Pp. 272. § (2) bek.]. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi

álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. Mindezek bármelyikének hiánya a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasítását eredményezi." Rámutatott a Kúria arra is, hogy abban az esetben, ha a fél felülvizsgálati kérelmében többféle jogszabálysértésre is hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell a Pp. 272. § (2) bekezdésében meghatározott tartalmi kellékekkel [1/2016. (II.15.) PK vélemény 4. pont].

[30] Mindezekből következően, mivel a III. rendű alperes csak a Pp. 3. § (2) bekezdésének és a Gt. 50. § (1)-(2) bekezdésének megsértését jelölte meg felülvizsgálati kérelmében, a Kúria a jogerős ítéletet kizárólag ebből a szempontból vizsgálhatta felül, a felülvizsgálati kérelemben egyebekben - konkrét jogszabályhely megjelölése nélkül - előadottak érdemi elbírálására nem kerülhetett sor.

[31] A Kúria elsőként megállapította, hogy a III. rendű alperes felülvizsgálati kérelme nem terjed ki az I. rendű alperes, mint a kölcsönszerződések kötelezettje (rPtk 523. §) jogerős ítéletben megállapított felelőssége felülvizsgálatára. A jogerős ítélet az I. és a III. rendű alperesek egyetemleges felelősségét tagi jogviszonyuk alapján, a tagi felelősség fennállása miatt állapította meg, ezért a III. rendű alperes felülvizsgálati kérelme alapján az I. rendű alperesre kiterjedően csak ez vizsgálható. Ebből következően a III. rendű alperes szempontjából nincs jogi jelentősége, hogy a bíróság milyen sorrendben vizsgálta a kereseteket [Pp. 3. § (2) bekezdés], hiszen az őt is érintő kereseti kérelmeket sorrendben vizsgálva állapította meg, hogy a vezetői felelőssége nem állapítható meg, tagi felelőssége azonban fennáll.

[32] Tévedett a III. rendű felperes abban, hogy a felperesek tagi felelősség (Gt. 50. § (1)-(2) bekezdés) megállapítására irányuló keresete idő előtti lett volna. A Pp. 146/A. § (4) bekezdése szerint az elsőfokú ítélet berekesztéséig megváltoztatható a kereset, ha olyan tényre hivatkozik a felperes, amely önhibáján kívül az első tárgyalást követően jutott a tudomására. Nem vitásan a felszámolási eljárás befejezésére a kereset benyújtását követően - a megismételt eljárás során - került sor. Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésével azonban az elsőfokú eljárás visszakerül a tárgyalás berekesztése előtti állapotba, ezért a felpereseknek joguk volt a fentiek szerint új tényre hivatkozni, és ennek alapján megváltoztatni a keresetet.

[33] Tévesen állította a III. rendű alperes, hogy a bíróságok nem határozták meg, az alperesek csalárd magatartása miben nyilvánult meg. A bíróságok abban a folyamatban látták a csalárd magatartás megvalósulását, hogy a korlátlanul felelős kölcsönfelvevő helyett korlátolt felelősségű társaságot kívántak a kölcsönfelvevő pozíciójába állítani olyankor, amikor az adós társaság már fizetéseképtelen volt. A visszaélésszerű magatartást abban is megállapíthatónak találták, hogy a vagyon értékesítése során a II.

rendű alperes, illetve a **H. Panzió Kft.** jutott könyv szerinti érték alatti értéken vagyontárgyhoz.

[34] A III. rendű alperes arra hivatkozott, hogy az adósi vagyon értékesítésekor egyes vagyontárgyakat megszerző **H. Panzió Kft.** tulajdonosai az alperesektől eltérő személyek. A Kúria álláspontja szerint ennek a felülvizsgálati eljárásban nincs jelentősége, mert az nem vitásan megállapítható, hogy az értékesített vagyontárgyak egy részét a II. rendű alperes vásárolta meg.

[35] A tagi felelősség tekintetében a Kúria hangsúlyozza, a korlátozott tagi felelősség funkciója az, hogy leválassa a tagnak a vállalkozásba bevitt vagyonát az egyéb vagyonától, s így lehetőséget biztosítson arra, hogy akár az irányításban való személyes részvétel nélkül is be lehessen fektetni tőkét egy társaságba anélkül, hogy a tag a teljes magánvagyonát kockáztatná. Ugyanakkor, ha a tag a korlátozott felelősséggel járó tagsága mellett is tevékenyen részt vesz a társaság irányításában, a korlátozott felelősség nem azt a célt szolgálja, hogy lehetővé tegye a tag számára a társaság nevében való ésszerűtlen kockázatvállalást annak tudatában, hogy a kockázatos döntésért úgysem neki kell viselnie a felelősséget. A társasági jog olyan esetekben, amikor ez az elkülönülés racionális céljaival nem igazolható, hajlandó áttörni a társaság és a tagok jogalanyiséga között húzódó falat. Ez a felelősségátvitel, ami azt jelenti, hogy bizonyos feltételek mellett a korlátozottan felelős tagokat is felelőssé teszi a jog a társaság tartozásaiért, figyelmen kívül hagyva azt, hogy két különböző jogalanyról van szó, akiknek elvileg nem kellene felelniük egymás tartozásaiért (A gazdasági társaságok nagy kézikönyve, szerk: dr. **K.A.** - dr. **Sz. M., C.** Kft., Budapest, 2008. 2615).

[36] Az adott ügyben a fent kifejtettek szerint az I. és III. rendű alperesek tagi felelőssége is megállapítható a korlátozott tagi felelősség áttörésével. Nem változtat ezen a III. rendű alperes szempontjából az sem, hogy az I. rendű alperes kezdte el és folytatta az adós társaság kölcsönökkel való finanszírozását, hiszen vezető tisztségviselőként a III. rendű alperes is tiszttában volt evvel.

[37] A Kúria csak megjegyzi a res iudicata állított - jogszabályhellyel meg nem jelölt - megsértése körében, hogy ezt az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes kölcsönvevőként fennálló felelőssége tekintetében vizsgálta. Abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a 2009-ben kötött megállapodásokra tekintettel csak az adós társaság tartozik felelősséggel a kölcsönök visszafizetése tekintetében, vagy az I. rendű alperes magánszemélyként is. Ez azonban nem befolyásolja az I. és a III. rendű alperes tagi felelősségét. Ebből következően a III. rendű alperes akkor sem szabadult volna e felelősség alól, ha a jogerős ítélet arra a megállapításra jutott volna, hogy a res iudicata fennáll.

[38] A fent kifejtettek szerint a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[39] A Kúria a pervesztes III. rendű alperest kötelezte a felülvizsgálati ellenkérelmet benyújtott felperesek jogi képviselői költségeinek a megfizetésére a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján. Az ügyvédi munkadíj összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a)-b) pontja, (5) bekezdése, és a 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg. A Pp. 84. § (1) bekezdés a) pontja, 78. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli. A pártfogó ügyvédek munkadíjára vonatkozó rendelkezés a Pp. 87. § (2) bekezdésén alapul.

[40] A Kúria tárgyaláson kívül hozta meg határozatát.

Budapest, 2017. november 7.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Csőke Andrea s.k.
előadó bíró, Dr. Gáspár Mónika s.k. bíró

A kiadmány hitelével: